

ECOLogica Urbo

ул. Саве Ковачевића 3/1, 34000 Крагујевац,
тел: +381 (0) 34 337 199, факс: +381 (0) 34 337 237
www.ecourbo.com, e-mail: office@ecourbo

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА
Swiss papier d.o.o. Rača
Краља Петра Првог бр.7
34 210 Рача

СТУДИЈА
О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРОЈЕКТА - ПОСТРОЈЕЊА ЗА
ТРЕТМАН ОТПАДНИХ ВИШЕСЛОЈНИХ АМБАЛАЖНИХ МАТЕРИЈАЛА НА КП. БР.90
КО РАЧА, ОПШТИНА РАЧА

-Нетехнички краћи приказ података-

КРАГУЈЕВАЦ, децембар 2016.

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

Нетехнички приказ података

Студија о процени утицаја на животну средину ради се у складу са Законом о заштити животне средине („Сл.гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 (др. закон), 72/09 (др. закон) и 43/11 (УС) и 14/16), Законом о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09), Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС”, бр. 69/05) и Решењем којим је утврђена потреба процене утицаја и обим и садржај Студије бр. 501-12/2016-IV-02-3 од 24.10.2016. године, Општинска управа, Општина Рача.

Циљ израде Студије о процени утицаја на животну средину је сагледавање свих потенцијално негативних утицаја на животну средину, провера испоштованости мера предвиђених условима надлежних органа, организација и предузећа и мера предвиђених пројектном документацијом, како би се потенцијално негативни и значајни утицаји спречили, минимизирали и свели у Законом предвиђене и дозвољене оквире.

Опис локације

Макролокацијски посматрано, предметна локација, са већ изграђеним објектима, се налази северозападно у односу на административни центар општине Рача, на кп.бр. 90 КО Рача. Просторно - положајно, комплекс постројења за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала се налази на удаљености од око 500m од општинског центра, са леве стране улице Краља Петра Првог, у индустријској зони општине Рача, у оквиру некадашњег индустријског комплекса приведног душтва „Изолма”. Локација предметног Пројекта захвата површину од 3ha 23a 85m².

Микролокацијски посматрано, непосредно окружење локације чине:

- северно на удаљености од око 300m и источно, на удаљености од око 50m предметна локација се граничи са улицом Краља Петра Првог,
- северно на око 200m и источно на око 50m преко улице Краља Петра Првог налази се стамбено насеље са претежно индивидуалним стамбеним објектима,
- северозападном страном предметна локација се граничи са парцелом на којој је изграђен индустријски комплекс за производњу кабловских инсталација за аутомобилску индустрију у оквиру компаније „Yura Corporation” d.o.o.,
- северозападно, уз границу локације налази се приступни пут који повезује комплекс са улицом Краља Петра Првог,
- југоисточно од производног објекта предметног пројекта, на удаљености од око 50m налази се локално фудбалско игралиште,
- југоисточно, преко парцеле која се користи као фудбалско игралиште, налазе се стамбени објекти,
- јужно и југозападно од предметне локације налазе се неизграђене парцеле чија је намена пољопривредно земљиште,
- на око 600m југозападно од границе комплекса (правцем тока југоисток - северозапад) протиче поток који се улива у реку Рачу.

Приступ комплексу је обезбеђен из улице Краља Петра Првог, приступном саобраћајницом са северозападне стране. Комплекс је ограда, са портирницом и контролисаним улазом.

У оквиру комплекса предметног пројекта, инсталирано је котловско постројење за производњу топлотне енергије која се користи у технолошком процесу производње. Котларница је опремљена димњаком одговарајућег отвора и висине, као и уређајем за пречишћавање продуката сагоревања.

Микроклиматски услови на локацији су део климатских карактеристика и метеоролошких показатеља шире просторне целине.

Комплекс постројења за третман вишеслојних амбалажних материјала, припада сеизмичкој зони од 8°MCS.

Анализом посебне осетљивости и угрожености, утврђено је да у ближњем окружењу не постоје изразито осетљиви и угрожени објекти и садржаји јавне намене (школа, дечја установа, болница, објекти здравствене и социјалне заштите, заштићена природна и културна добра, јавне зелене површине, саобраћајни правци подложни загушивањима). У близини се налази парцела која има сврху спортског игралишта у функцији спорта и рекреације. У близини предметне локације су и објекти малих густина становања, поток који се улива у реку Рачу, као осетљиви и повредиви чиниоци простора и животне средине.

Основне карактеристике Пројекта

Предмет Студије о процени утицаја на животну средину јесте Пројекат - Постројење за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала на кп. бр.90 КО Рача, општина Рача.

Предметни пројекат се изводи на локацији у оквиру комплекса некадашњег привредног друштва „Изолма“, у индустријској зони општине Рача.

Укупна површина коју захвата индустријски комплекс, односно кп. бр.90 КО Рача, је 32 385m². На предметној локацији се налазе следећи објекти и садржаји:

- производни објекат - индустријска хала,
- акумулациони резервоар воде за технолошке потребе,
- котловско постројење,
- магацински објекат,
- радионица,
- таложник-сепаратор технолошких отпадних вода у производној хали,
- септичка јама,
- портирница,
- интерне саобраћајнице,
- ограда са улазно-излазном капијом,
- уређене зелене површине.

У постојећем објекту, Носилац Пројекта планира да изврши пренамену у Постројење за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала тј. производњу тоалет папира, убруса, салвета и сл.

У близини производног објекта хале, са њене југоисточне стране, налази се магацински објекат, спратности - високо приземље, који ће се користити за складиштење финалног производа, односно конфекционираниог тоалетног папира. Са југозападне стране производне хале налази се приземни објекат површине 150 m² који ће се користити као гаража или радионица.

Објекти комплекса Постројења за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала су приземни (П+0), грађени од чврстог материјала, у основи од бетона. Производни објекат у грађевинском смислу представља индустријску халу, спратности - високо приземље са подрумом, као техничком етажом у једном делу хале. Објекат је слободностојећи, габарита 65,48x43,32m.

Производни објекат - индустријска хала, обухвата:

- производну халу 1 (халу са анексом уз халу са којом чини јединствену целину), површине 1.806,41m², у оквиру које је инсталирана и пуштена у рад једна технолошка линија за третман-рециклажу отпадног вишеслојног материјала, а у току је монтажа друге идентичне технолошке линије;
- производну халу 2, површине 760,27 m², у оквиру које се планира инсталирање технолошке опреме за конфекционирање и комерцијално паковање тоалетног папира који се производи у хали 1;
- надстрешницу, површине 71,80 m²;
- подрумски део, површине 404,61m², у оквиру којег је инсталиран мањи део технолошке опреме;
- просторију у којој је инсталирана трафостаница, површине 32,20m²;
- два санитарна чвора, укупне површине 30,32m²;
- котловско постројење - користи се у технолошком процесу производње. Инсталиран котло је на чврсто гориво (угаљ). Котларница је опремљена димњаком одговарајућег отвора и висине, као и уређајем за пречишћавање продуката сагоревања.

Технологија рада Пројекта

На предметном Постројењу за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала на кп.бр.90, КО Рача, општина Рача, инсталирана је савремена техничко-технолошка опрема за рециклажу папира, односно картона из вишеслојних амбалажних материјала и производњу тоалетног папира за даљу комерцијалну употребу.

Планирани максимални капацитет прераде предметног амбалажног отпада је 580t на месечном нивоу. Сировина која се користи за рециклажу је тетрапак амбалажа и целулоза из фабрике папира. Технолошки процес производње се може поделити на следеће фазе:

- фаза припреме сировина и
- фаза производње рециклираног папира.

Фаза припреме сировина, сировина тетрапак и целулоза се складиште у дворишту фирме. Тетрапак амбалажа је отпад из фабрике сокова, а чиста целулоза је отпад из фабрике папира. Сировина се помоћу транспортне траке доводи на млинове. У млиновима се меље (уситњава) и потапа у воду. Уситњена сировина иде на 3 вертикална одвајача алуминијума и пластике. После тога пумпама се транспортује у бетонски базен (канал) одакле иде на фини пречишћивач и коначно на угушћивач на коме се обавља цеђење воде. Вода са угушћивача се враћа назад у процес у млинове.

Вода из млинова која садржи алуминијум и пластику се пумпа на центрифугу где се одваја вода. Вода се враћа назад у процес преко млинова. Алуминијум и пластика представљају чврст отпад, који се привремено складишти у кругу фабрике и затим се збрињава у складу са прописима из области управљања отпадом.

Угушћена сировина се препумпава у први од 5 резервоара запремине 32m³ сваки. Маса се препумпава из једног резервоара у други и у међувремену пролази кроз систем палпер млинова где долази до финог уситњавања. Када маса (пулпа, каша) стигне до петог резервоара спремна је за прераду. Овај резервоар је бафер резервоар за процес прераде.

Фаза производње рециклираног папира, припремљена сировина се препумпава у мали прихватни резервоар поред машине за производњу папира. Машина за производњу папира је габарита 4x20m, произвођача Krafft Италија. Ова комплексна машина се састоји из следећих делова: натоп, сито, филц горњи, хауба за сушење, цилиндар, ваљци. За рад машине је неопходна вода, водена пара, компримовани ваздух. На крају процеса излази папир у великим ролнама ширине 2,70m. Машином се управља преко командне табле која се налази поред машине.

Ролне папира се премотавају на ролне различитих формата у складу са захтевима тржишта. Отпадни папир који настаје при овој операцији се враћа назад у процес, у млинове на уситњавање. Ролне рециклираног папира се умотавају у ПЕ стреч фолију, након чега се врши палетирање готовог производа – папира у ролнама.

За рад машине, у технолошком процесу производње папира, потребна је вода, која се добија из градског водовода.

На почетку процеса производње (start-up) систем се пуни водом преко млинова. Када се млинови напуне водом, вишак одлази у прихватне резервоаре за воду (2 ком.)

запремине 35m³ сваки. Ови резервоари служе за снабдевање воде целог погона. Са друге стране, сав вишак воде са машине за производњу папира скупља се у бетонске канале испод машине и препумпава се у ове резервоаре. Истовремено машина се снабдева водом из ових резервоара. Дакле, сав вишак воде из погона рециркулише у ова два резервоара, тако да се ствара један затворен систем из кога се под нормалним условима не продукују отпадне воде.

Прихватни резервоари имају купасто дно, тако да служе и као таложнице. Талог се повремено испушта и као чврст отпад се складишти на дефинисаном месту у кругу фабрике, а затим се збињава у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“ бр. 36/09, 88/10 И 14/16).

У систем се преко млинова стално додаје нова вода јер се на машини за производњу папира губи вода (око 50%) током процеса сушења, као водена пара која одлази у атмосферу. У случају да се у систему нађе вишак воде или дође до акцидента, вода се скупља у бетонском резервоару који је лоциран у погону, одакле се евакуише са комплекса у складу са условима надлежног комуналног предузећа.

За рад машине, поред воде, неопходна је и водена пара која се производи у парном котлу. Парни котло је лоциран ван погона, испод надстрешнице и као енергент користи угаљ. Притисак паре је 3bar-a, а потрошња паре је 2t водене паре/t папира. Потрошња угља је 140 – 170 kg по тони произведеног папира.

Вода за снабдевање парног котла се омекшава у систему за омекшавање воде који се налази у погону.

Приказ утицаја на животну средину усвојене технологије

Комплекс Постројења за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала се налази у индустријској зони општине Рача, у оквиру некадашњег индустријског комплекса „Изолма“, тако да не постоји потреба за изградњом инфраструктурних објеката и додатног заузимања земљишта током реализације Пројекта. Земљиште на предметној локацији је градско грађевинско земљиште.

У редовном раду планираног Пројекта може доћи до емисије у ваздух услед рада котловског постројења, генерисања отпада из технолошког процеса, чврстог отпада карактеристика секундарних сировина, комуналног отпада, муља из танкова за рецикулацију технолошке воде, муља из таложника-сепаратора масти и уља (опасан отпад), технолошких, санитарно-фекалних, и потенцијално зауљених атмосферских вода, као и до повремене појаве буке од саобраћаја на локацији и буке која настаје у технолошком процесу прераде вишеслојних отпадних амбалажних материјала. Адекватним мерама заштите животне средине, инфраструктурног уређења и комуналног опремања, спречиће се сви значајни негативни утицаји на животну средину локације, зоне и ширег окружења.

Бука, у технолошком процесу прераде вишеслојних отпадних амбалажних материјала користе се машине и уређаји који представљају значајне изворе буке (електромотори, мешалице, пресе, пумпе и др.) Све машине и уређаји који су инсталирани налазе се у затвореним просторијама, у оквиру зиданог објекта-хале, чиме је емисија буке у околину сведена на најмању могућу меру. У непосредном окружењу се налази јавна саобраћајница на којој се одвија саобраћај високог интензитета, тако да је постојећи ниво буке значајан. На основу увида на терену не очекује се да ниво буке која настаје радом предметног Пројекта може довести до прекорачења нивоа буке у животној средини изнад максимално дозвољеног нивоа.

Неопходно је да у случају потребе Носилац Пројекта изврши мерења буке преко овлашћене организације за мерење буке у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл.гласник РС”, бр.36/09 и 88/10), Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл.гласник РС”, бр.72/10), Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл.гласник РС”, бр.75/10).

За предметни Пројекат није карактеристична емисија електромагнетног зрачења, вибрација, радијације, те са тог аспекта нема ризика по животну средину и здравље локалног становништва у окружењу.

Значајнији негативни утицаји на животну средину могу настати само у случају акцидента на локацији, просипања, проциривања и разливања нафтних деривата из транспортних средстава, зауљених атмосферских вода или у случају пожара.

У циљу превенције, спречавања, смањења, отклањања и минимизирања могућих значајних и штетних утицаја на животну средину, а пре свега на ваздух, земљиште, површинске и подземне воде, овом Студијом су прописане мере заштите и мониторинга животне средине које се морају планирати и спроводити у свим фазама реализације и редовног рада Пројекта као и за случај удесне ситуације на локацији.

Приказ технологије третирања, токови и биланс отпада на локацији Пројекта

У току редовног рада Постројења за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала доћи ће до генерисања различитог отпада са којим се мора поступати у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 88/10 и 14/16).

У току редовног рада предметног Пројекта доћи ће до генерисања следеће врсте отпада:

- отпад из технолошког процеса производње,
- отпадни муљ из танкова за рецикулацију технолошке воде,
- шљака и пепео из котла,
- опасан отпад (отпад из таложника сепаратора масти и уља),
- комунални отпад,
- отпадне воде из технолошког процеса,
- санитарно - фекалне отпадне воде,
- атмосферске воде.

Отпад из технолошког процеса производње, при преради отпадних вишеслојних амбалажних материјала настајаће отпадни алуминијум пресвучен полиетиленом и то у количини максимално до 5t дневно. Ова врста отпада има употребну вредност и предаваће се искључиво оператерима који поседују дозволу за управљање овом врстом отпада.

Отпадни муљ из танкова за рецикулацију технолошке воде, која се користи за припрему пулпе се шаље у таложник-сепаратор отпадних вода. Отпадни муљ се предаје оператеру који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада, уз евиденцију и Документ о кретању отпада.

Шљака и пепео из котла, као продукт сагоревања настаје отпадна шљака и пепео. Тако настали отпад се чува у контејнерима, на дефинисаном месту у оквиру комплекса, до предаје овлашћеном оператеру на даљи третман, уз евиденцију и Документ о кретању отпада.

Отпад из таложника - сепаратора уља и масти представља опасан отпад. Поступање са тако насталим отпадом мора бити усаглашено са одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10). Тако настали отпад се мора чувати на локацији под посебним условима надзора и контроле до уступања оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом на даље поступање и третман, уз обавезну евиденцију и Документ о кретању опасног отпада. Носилац Пројекта може поверити чишћење сепаратора оператеру који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада.

Комунални отпад, настајаће на локацији као последица боравка запослених и корисника услуга. Одлагање ове врсте отпада вршиће се према условима надлежног комуналног предузећа у одговарајуће контејнере са поклопцем. Обавеза Носиоца Пројекта је да у поступку реализације Пројекта, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 88/10 и 14/16) и нормативом локалне самоуправе, склопи уговор са надлежним комуналним предузећем.

Отпадне воде из технолошког процеса, вода се у оквиру предметног пројекта користи за квашење и прање секундарних сировина као и за расхлађивање. Поменуте технолошке линије су опремљене системом за рецикулацију воде. У оквиру технолошких линија за

перераду отпадних вишеслојних амбалажних материјала обезбеђен је кружни ток технолошке воде, чиме се потрошња воде за технолошке потребе своди на минимум. Највећи губици воде су на папир машини, при обављању технолошке операције сушења папира. У циљу спречавања негативних утицаја, изведена је интерна технолошка канализациона мрежа за контролисано прикупљање и механичко пречишћавање технолошких отпадних вода у сепаратору-таложнику отпадних вода, који се налази у производној хали. Неопходно је вршити редовну контролу квалитета воде по изласку из система за пречишћавање.

Санитарно-фекалне отпадне воде, комплекс предметног пројекта се налази у подручју у којем је изграђена јавна фекална канализациона мрежа. Фекалне отпадне воде се прикупљају интерном фекалном канализационом мрежом и одводе у водонепропусну септичку јаму, одговарајућег капацитета, као прелазно решење до прикључења на јавни фекални канализациони систем. Пражњење водонепропусне септичке јаме је поверено надлежном комуналном предузећу. У току је прикључење предметне локације на јавну фекалну канализациону мрежу у складу са Условима ЈКП „Рача“.

Атмосферске воде са кровова објеката, као чисте, испуштаће се системом олука, без претходног пречишћавања, на околне зелене површине.

Атмосферске воде са интерних саобраћајница и радних платоа (манипулативних површина) могу садржати таложне и уљасте материје, што може довести до загађивања земљишта, површинских и подземних вода, те се исте морају прикупљати и канализовати системом ригола и одводити у сепаратор-таложник уља и масти на третман. Након третмана у сепаратору уља и масти, уз контролу квалитета (место за узорковање) и количине (мерач протока), пречишћене атмосферске воде биће упуштане у планирану атмосферску канализацију.

Уз стриктно поштовање услова и сагласности надлежних органа, организација и предузећа, законских прописа, пројектованих мера превенције, спречавања, минимизирања и свођења у законске оквире, поштовања свих прописаних специфичних процедура, предметни Пројекат ће бити одржив и еколошки прихватљив за локацију и предметну зону.

Могућност појаве акцидентних ситуација

Дефинисање и процена могућих удеса и удесних ситуација на локацији, је полаз у процени ризика за предметни Пројекат. Вероватноћа као мерило могућности појаве случајног догађаја, одређује се на основу извршене анализе могућих удесних ситуација на локацији.

Прва фаза анализе повредивости је идентификација свих повредивих објеката на комплексу и у његовом окружењу. Повредиви (вулнерабилни) објекти су сви на удес осетљиви објекти и све оно што може бити под утицајем неконтролисаног ослобађања штетних материја, утицаја на људе и материјална добра. Удесне ситуације које могу настати на локацији Пројекта, а могу се предвидети су:

- проциравање нафтних деривата из моторних возила на локацији у току редовног рада,
- пожар,
- изливање технолошких отпадних вода.

Последице удеса могу бити: загађење ваздуха, земљишта и воде, ширење непријатних мириса као и угрожавају живот и здравље људи, материјална добра и животна средина.

Процуривање нафтних деривата из моторних возила на локацији могу настати, на ангажованим транспортним возилима која допремају сировине на локацију, која може резултирати истицањем нафтних деривата, масти и уља. У случају таквих догађаја потребно је одмах обуставити радове и приступити санацији терена. За потребе хитног реаговања у удесним ситуацијама, Носилац Пројекта на локацији мора обезбедити адекватну посуду са сорбентом (песак, струготина или друга врста сорбента). Отпад настао санацијом пакује се у непропусне посуде са поклопцем, чува као опасан отпад и предаје, уз евиденцију и Документ о кретању отпада, овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом. Уз ангажовање исправних возила и редовно одржавање ово су акциденти мале вероватноће.

Пожар као могући акцидент је пројектованим мерама превентиран, мале вероватноће је са очекиваним малим последицама по животну средину.

Узрок појаве пожара може бити квар на електричним инсталацијама, на котловском постројењу, квар на средствима рада, услед непоштовања мера заштите од пожара, знакова упозорења и радне дисциплине.

У случају овог акцидента могу се очекивати повећане концентрације загађујућих материја (полутаната атмосфере) на локацију и непосредно окружење. У случају појаве, пожар би био временски и просторно ограничен на комплекс, са малом вероватноћом ширења ван граница комплекса на суседни радни комплекс, али са малим последицама по здравље људи и животну средину.

На основу техничко технолошких карактеристика предметног Постројења, физичко хемијских и других карактеристика отпада, може се закључити да Постројење за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала спада у 3. Категорију пожарне опасности.

На локацији су примењене основне мере заштите од пожара које се огледају у постојању хидрантске мреже за гашење пожара и присуству одговарајућег броја и врсте апарата за гашење пожара. Обезбеђене су противпожарне саобраћајнице одговарајуће ширине за манипулацију ватрогасних возила. За предметни Пројекат је урађена посебна Пројектна документација из области заштите од пожара, у складу са Законом о заштити од пожара („Сл.гласник РС”, бр.111/09 и 20/15).

Неконтролисано изливање технолошких отпадних вода представља потенцијални акцидент са значајним утицајем на медијуме животне средине и квалитет живота локалног становништва. Вода се у оквиру предметног пројекта користи за квашење и прање секундарних сировина као и за расхлађивање. Поменуте технолошке линије су опремљене системом за рецикулацију воде. У оквиру технолошких линија за прераду отпадних вишеслојних амбалажних материјала обезбеђен је кружни ток технолошке воде, чиме се потрошња воде за технолошке потребе своди на минимум. Највећи губици воде су на папир машини, при обављању технолошке операције сушења папира.

У случају да се у систему нађе вишак воде или дође до акцидента, вода се скупља у бетонском резервоару који је лоциран у погону, одакле се евакуише са комплекса у складу са условима надлежног комуналног предузећа.

У циљу спречавања негативних утицаја, изведена је интерна технолошка канализациона мрежа за контролисано прикупљање и механичко пречишћавање технолошких отпадних вода у сепаратору-таложнику отпадних вода, који се налази у производној хали. Обавеза

Носиоца Пројекта је да врши редовну контролу квалитета воде по изласку из система за пречишћавање.

Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења, и где је то могуће, отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину

У циљу спречавања значајних негативних последица по животну средину, живот и здравље становништва, конфликта у простору, кумулативних и синергијских негативних дејства са садржајима у окружењу у фази редовног рада, у случају акцидента или трајног престанка рада, прописују се мере превенције, отклањања, спречавања, минимизирања и свођења у законске оквире свих значајних негативних утицаја на животну средину и становништво.

Мере заштите животне средине се могу поделити на техничке мере и решења које комплекс инфраструктурно опремају на начин који спречава или минимизира загађење животне средине и технолошке, односно организационе мере, које дефинишу поступке које запослени морају спроводити у виду контроле, одржавања, превенције, како би се спречиле значајне негативне последице по животну средину, здравље запослених и здравље локалног становништва.

И техничке и организационе мере, се могу поделити на мере превенције и спречавања или минимизирања загађења животне средине, односно спречавања или минимизирања негативних утицаја на здравље људи и квалитет животне средине у току редовног рада. Постројења за третман отпадних вишеслојних амбалажних материјала, у случају затварања Постројења, односно у случају удеса на локацији. Све организационе мере се могу сматрати превентивним, али се код мера заштите у случају удеса могу дефинисати и организационе мере одговора на удес и мере санације насталих последица. Код реализације нових пројеката, све техничке мере се могу уврстити у мере заштите у фази реализације, јер се морају извести пре почетка рада Пројекта, како би се обезбедио систем заштите животне средине. Груписање мера се може извршити са акцентом на утврђену проблематику загађења, односно према утврђеним приоритетима. На основу пројектне документације, увида на терену, на основу утврђених карактеристика животне средине, утврђује се медијум животне средине најугроженији радом Пројекта, те издвајају мере заштите ваздуха, мере заштите површинских вода, мере управљања отпадом и мере превенције и одговора на удес.

Након исходавања сагласности на Студију о процени утицаја од стране надлежног органа, мере прописане Студијом постају обавезујуће за Носиоца Пројекта. Свака мера заштите животне средине мора бити у сагласности са важећим прописима Републике Србије:

- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 (др. закон), 72/09 (др. закон), 43/11 (УС) и 14/16);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/09, 81/09 -испр., 64/10 (УС), 24/11, 121/12, 42/13 (УС), 50/13 (УС), 98/13 (УС) 132/14, 145/14);
- Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 88/10 и 14/16);
- Закон о амбалажном отпаду („Сл. гласник РС” бр. 36/09);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 88/10, 91/10 и 14/16);
- Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС” бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Сл.гласник РС” бр. 36/09 и 88/10);

- Закон о водама („Сл. гласник РС” бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС” бр. 111/09 и 20/15);
- Закон о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл. гласник РС” бр. 6/16);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. Гласник РС” бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о листи индустријских постројења и активности у којима се контролише емисија испарљивих органских једињења, о вредностима емисије испарљивих органских једињења при одређеној потрошњи растварача и укупним дозвољеним емисијама, као и шеми за смањење емисије („Сл. гласник РС” бр. 100/11);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. Гласник РС” бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о критеријумима за обрачун накнаде за амбалажу или упакован производ и ослобађања од плаћања накнаде, обвезницима плаћања, висини накнаде као и начину обрачунавања и плаћања накнаде („Сл. гласник РС”, бр. 08/10 и 22/16);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС” бр. 75/10);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл.гласник РС” бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08);
- Уредба о одлагању отпада на депоније („Сл.гласник РС” бр. 92/10);
- Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 69/05);
- Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о Студији о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 69/05);
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл.гласник РС” бр. 56/10);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл.гласник РС” бр. 92/10);
- Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упуством за његово попуњавање („Сл.гласник РС” бр.95/10 и 88/15);
- Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС ” бр. 98/10);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању отпада и упуству за његово попуњавање („Сл. гласник РС” бр. 114/13);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада и упуству за његово попуњавање („Сл. гласник РС” бр. 114/13);
- Правилник о врстама амбалаже са дугим веком трајања („Сл. гласник РС”, бр. 70/09);
- Правилник о годишњој количини амбалажног отпада по врстама за које се обавезно обезбеђује простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење („Сл. гласник РС”, бр. 70/09);

- Правилник о врсти и годишњој количини амбалаже коришћене за упаковану робу стављену у промет за који произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац није дужан да обезбеди управљање амбалажним отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 70/09);
- Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 21/10 и 10/13);
- Правилник о условима за издавање дозволе за мерење квалитета ваздуха и дозволе за мерење емисије из стационарних извора загађивања („Сл.гласник РС“, бр.1/12);
- Правилник о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа („Сл.гласник РС“ бр. 59/10, 25/11 и 5/12);
- Правилник о садржини Политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Сл. гласник РС“ бр. 41/10);
- Правилник о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер sevesso постројења, односно комплекса („Сл. гласник РС“ 41/10 и 51/15);
- Правилник начину израде и садржају плана заштите од удеса ("Сл. гласник РС", бр. 82/12);
- Правилник о врстама и количинама опасних материја, објектима и другим критеријумима на основу којих се сачињава План заштите од удеса и предузимање мера за спречавање удеса и ограничавање утицаја удеса на живот и здравље људи, материјална добра и животну средину („Сл. гласник РС“ , бр. 48/16);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС“ бр. 72/10);
- Стратегија управљања отпадом („Сл. Гласник РС“ бр. 29/10)

Мере заштите животне средине при уређењу и опремање локације

- 1) Сви радови и активности на уређењу локације и адаптације објекта морају бити у складу са условима надлежних органа, институција и предузећа.
- 2) Све партерне површине (платои, саобраћајнице, манипулативне површине) избетонирати, нивелисати и извести одводњавање са истих.
- 3) Сви радови који подразумевају уређивање предметне хале за производњу вишеслојних амбалажних материјала и инсталацију опреме за рад, морају у потпуности бити изведени на начин који спречава директне негативне утицаје на животну средину и становништво у окружењу.
- 4) Уколико током реализације Пројекта и инсталације опреме за рад дође до уклањања цеви, издвајања челика, лима, замене склопова, уређаја, генерисања грађевинског шута, каблова, делова електроинсталација, сав генерисани отпад привремено одлагати на манипулативном простору, или другом за то намењеном простору, тако да се обезбеди несметано кретање возила кроз комплекс, до предаје Оператеру који има дозволу за управљање том врстом отпада или надлежном комуналном предузећу.
- 5) Обавезно је планирање и спровођење превентивних мера заштите земљишта од загађивања у току свих активности и извођења радова, за које се очекује да могу изазвати контаминацију и оштетити функције земљишта.
- 6) Пројектовати и извести канале и риголе којима ће се са манипулативних површина и интерних саобраћајница потенцијално зауљене отпадне воде и воде од

одржавања одводити у таложник - сепаратор уља и масти, пре упуштања пречишћених атмосферских вода у реципијент.

- 7) Периодично вршити контролу стања таложника - сепаратора масти и уља, као и његово пражњење.

Техничко-технолошке мере заштите животне средине у току редовног рада

- 8) Извршити карактеризацију (одређивање карактера) свих врста отпада на комплексу од стране овлашћене институције, како би се дефинисали адекватни услови за разврставање, складиштење и паковање отпада. Отпад разврстати према пореклу, категорији и карактеру према одредбама Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС”, бр. 56/10).
- 9) Комунални отпад, који ће настајати на локацији као последица боравка запослених одлагати у контејнере са поклопцем; евакуација из комплекса вршиће се на контролисан начин, према условима надлежног комуналног предузећа, што мора бити потврђено Уговором о пружању услуга; изношење комуналног отпада обавља се контролисано преко надлежног комуналног предузећа, што се потврђује Уговором о пружању услуга.
- 10) Обавеза Носиоца Пројекта је да са отпадом из технолошког процеса производње поступа у складу са одредбама Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл.гласник РС” бр.56/10) и Закона о управљању отпадом („Сл.гласник РС”, бр.36/09, 88/10 и 14/16).
- 11) У оквиру предметног комплекса није дозвољено спаљивање отпада и других горивих материјала.
- 12) Носилац Пројекта је дужан да изради План управљања отпадом и о томе извести надлежне органе.
- 13) Забрањено је испуштање непречишћених отпадних вода у животну средину и реципијент. Квалитет пречишћених вода, пре испуштања у реципијент, мора да одговара захтеваном нивоу квалитета, у складу законском регулативом и подзаконским актима.
- 14) Обавезна је уградња уређаја за мерење и регистровање количина испуштених пречишћених отпадних вода (мерача протока) и дефинисање мерног места за узимање узорка за испитивање квалитета пречишћених отпадних вода.
- 15) Обавезан је сепаратни систем канализације за санитарно-фекалне, условно - чисте и потенцијално зауљене отпадне воде.
- 16) Садржај сепаратора уља и масти прикупљати у некорозивну амбалажу са одговарајућим затварачем (херметички затвореним) и чувати на обележеном месту уз евиденцију, контролу и надзор, до преузимања од стране овлашћеног оператера који поседује дозволу за управљање опасним отпадом на даљи третман или чишћење сепаратора-таложника поверити оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз обавезну евиденцију и Документ о кретању отпада.
- 17) Обавезно је попуњавање Документа о кретању отпада у складу са Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл.гласник РС” бр. 114/13).

18) Посебним мерама заштите редуковати буку како иста на граници комплекса не би прелазила нормиране вредности. Након пуштања инсталација у рад извршити мерење нивоа комуналне буке у циљу процене ефеката предузетих мера заштите.

19) По инсталирању опреме котла одрадити гаранцијско мерење.

Превентивне мере заштите у току редовног рада

20) Реално могуће удесне ситуације у току редовног рада Пројекта су појава пожара, просипање или процуривање нафтних деривата и потенцијално изливање технолошких, санитарно - фекалних и зауљених отпадних вода. Опасност од наведених могуће је превенирати и спречити следећим мерама:

- опремање локације обавезном посудом са сорбентом,
- опремање простора, мобилном противпожарном опремом,
- обуком запослених.

21) Како би се обезбедила одговарајућа превентивна заштита од пожара у току експлоатације, на објекту се морају предузети следеће мере:

- израда Плана заштите од пожара са упутством о поступку приликом избијања пожара,
- редовна контрола исправности хидрантске мреже и мобилне противпожарне опреме,
- редовна контрола исправности електричних инсталација,
- запослени морају бити оспособљени за посао који обављају,
- запослени морају бити оспособљени да рукују мобилном опремом заштите од пожара,
- обезбеђена одговарајућа ХТЗ опрема за запослене,
- забрана приступа неовлашћеним лицима,
- видно истицање табли забрана и упозорења.

Санитарно - хигијенске мере заштите животне средине

22) Обавеза Носиоца Пројекта је да одржава сталну контролу комуналне хигијене комплекса.

23) Санитарно-фекалне отпадне воде из санитарног чвора одводиће се, интерном канализационом мрежом, у водонепропусну септичку јаму, као прелазно решење до прикључења на јавни фекални канализациони систем. У току је прикључење предметне локације на јавну фекалну канализациону мрежу у складу са Условима ЈКП „Рача”.

24) Обавезна је контрола водонепропусности септичке јаме и њено контролисано пражњење преко надлежног ЈКП, према утврђеној динамици.

25) Све потенцијално зауљене атмосферске воде, пре упуштања у реципијент, обавезно третирати на уређајају за третман, таложнику-сепаратору уља и масти.

26) Отпад који потиче од боравка запослених, а има карактеристике комуналног отпада, одлагати у контејнер са поклопцем. Одношење комуналног отпада организовати преко надлежног јавног комуналног предузећа.

27) Носилац Пројекта је у обавези да пејзажно уреди комплекс и на тај начин спречи умањење пејзажних вредности подручја у којем се налази, уз коришћење аутохтоних, неинвазивних врста, са естетском и заштитном улогом.

Мере управљања акцидентима

Превенција, као скуп мера и поступака који се предузимају на месту евентуалног удеса има за циљ спречавање и смањивање вероватноће настанка удеса и могућих последица. Под превентивним мерама се подразумева све оно што се предузима са сврхом да се онемогући настајање удесне ситуације.

- 28) Носилац Пројекта је у обавези да редовно врши контролу исправности инсталација, опреме, квалитета производа, сировина, како би се минимализовао ризик од акцидентних ситуација.
- 29) За случај удесног изливања или просипања нафтних деривата, уља, мазива, на локацији обавезно је, у зони рада, обезбедити адекватан сорбент (зеолит, песак или други сорбент) за брз одговор на удесну ситуацију. За случај акцидента, обавезно је прво спречити даље истицање или просипање, место удеса посути зеолитом, песком или другим сорбентом. Тако настао отпад одложити у посебне судове и даље збринути преко овлашћеног Оператера који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз обавезну евиденцију и Документ о кретању отпада.
- 30) Све електроинсталације контролисати и одржавати у исправном стању, по успостављеној динамици контроле, према Законским прописима.
- 31) Ватрогасна опрема мора бити у увек приправности за дејство. Обавезан је дневни визуелни преглед опрему и редовна контрола, у складу са Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09 и 20/15).
- 32) Обавезна је обученост запослених да се у случају настанка удеса: адекватно реагује, осигура брзо опажање ситуације која се разликује од очекиване, обезбеди брзо алармирање надлежних и одговорних служби и лица која организују акцију ефикасног локализовања и санирања последица, је врло важан предуслов како за настанак, тако и за спречавање ширења удеса.
- 33) У комплексу морају бити обезбеђени прописни противпожарни путеви који омогућавају безбедан приступ свим објектима. Приступ хидрантима и пролаз противпожарним путевима не сме бити блокиран. Приступ средствима за гашење пожара мора бити слободан.
- 34) Носилац Пројекта је у обавези да стриктно спроводи мере заштите од пожара и мера заштите и безбедности здравља на раду, у складу са важећом законском регулативом и условима надлежног органа противпожарне полиције.
- 35) Обавезно је редовно одржавање и контрола исправности опреме, средстава, инсталација у објекту, делу објекта у коме се одвија делатност и комплексу, при чему се остварују превентивне мере заштите од удесних ситуација.
- 36) У случају пожара, потребно је обавестити одговорна лица, на нивоу предузећа, Сектор за ванредне ситуације, Министарства унутрашњих послова, службу хитне помоћи и јавност.
- 37) У случају пожара или друге удесне ситуације, уколико је то могуће, пружити прву помоћ повређенима и евакуисати их на безбедну удаљеност.
- 38) Ако пожар не може да се угаси сопственим снагама, затворити врата и удаљити се до доласка професионалне ватрогасне јединице.

- 39) Лица која учествују у гашењу пожара морају се поставити супротно од смера ваздушнoг струјања, односно ван димног облака.

Техничке и друге мере заштите за спречавање настанка удеса

Друге техничке мере заштите којих се морају придржавати сви запослени како би се избегле могуће удесне ситуације, као што су појаве пожара, јесу следеће:

- 40) Одржавање уређаја, опреме и инсталација вршити у прописаним законским роковима (у складу са техничким прописима, нормативима и упутствима произвођача), а на основу утврђених планова одржавања.
- 41) У том циљу уредити и водити одговарајућу документацију и евиденцију, замену уређаја, опреме и инсталација вршити по истеку рока њиховог трајања (осим у случајевима када се испитивањима утврди и докаже њихова функционалност), али и раније, уколико се по извршеним периодичним испитивањима утврди да је дошло до промена карактеристика које утичу на функционалност и безбедност.
- 42) Замену вршити оригиналним деловима или деловима истих карактеристика.

Мере поступања у случају престанка рада Пројекта

- 43) У случају престанка рада Пројекта, Носилац Пројекта је дужан да предметну локацију доведе у задовољавајуће стање, сагласно законским прописима.
- 44) При извођењу радова на уређењу локације у случају престанка рада Пројекта, обавезно је организовано прикупљање опасног отпада, комуналног отпада, грађевинског отпада, отпада са карактеристикама сакундарних сировина, уз обавезно поступање и евакуацију у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10) и Правилником о условима и начину разврставања, паковања и чувања сакундарних сировина („Сл. гласник РС”, бр. 55/01, 72/09 и 56/10).
- 45) Сви радови и активности на уклањању опреме, инсталација и средстава рада и инсталација, спровести на начин који неће изазвати загађивање животне средине, посебно земљишта, површинских и подземних вода.
- 46) Са комплекса евакуисати све отпадне материје, сировине, полупроизоде и готове производе, уз уредну евиденцију.

Програм праћења стања и утицаја на животну средину Пројекта - Мониторинг животне средине

У циљу спречавања, отклањања, минимизирања и свођења у законске оквире свих значајних негативних утицаја на животну средину и становништво, прописане су мере заштите животне средине изложене у Поглављу 8.0.

Поред прописаних мера заштите животне средине, обавезан механизам превенције и заштите је еколошки мониторинг, односно програм праћења утицаја на животну средину. Прописане мере еколошког мониторинга Носилац Пројекта мора спроводити при раду Пројекта, уз поштовање важеће законске регулативе.

Дакле, у циљу постизања интегралне одрживости система, спровођење прописаних мера заштите животне средине, захтева се и систем сукцесивних осматрања елемената животне средине у простору и времену, односно захтева спровођење мониторинга стања медијума животне средине посматраног предметног подручја.

Програм праћења стања животне средине - мониторинг, дефинисан је Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 (др. закон), 72/09 (др. закон), 43/11 (УС) и 14/16), као обавеза. Мониторинг се реализује преко акредитованих лабораторија, а извештаји о резултатима мониторинга морају бити достављани надлежној еколошкој инспекцији.

Мониторинг квалитета ваздуха

У циљу ефикасне заштите и унапређења квалитета ваздуха, успоставља се јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха и одржавања базе података о квалитету ваздуха, односно мониторинг квалитета ваздуха и присутних аерозагађења. Програмско систематско мерење загађености ваздуха обезбеђује остваривање више циљева:

- праћење степена загађености ваздуха у односу на граничне вредности емисије (ГВИ),
- предузимање превентивних мера у сегментима значајним за заштиту ваздуха од загађивања;

У складу са Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл.гласник РС“, бр.5/16) Носилац Пројекта је дужан да:

- једном годишње, у комплексу, у летњем периоду у минималном трајању од месец дана, врши испитивање и контролу квалитета ваздуха, ангажовањем акредитоване лабораторије.

У складу са Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл. гласник РС”, бр.6/16), Носилац Пројекта је дужан да:

- на свим изводима емитера, два пута годишње, преко овлашћене лабораторије врши контролна мерења емисије. Сви параметри који се контролишу и прате морају бити испод прописаних ГВЕ.

Мониторинг квалитета отпадних вода

Обзиром да ће у току редовног рада доћи до производње отпадних вода, обавезно је спроводити мониторинг, односно пратити квалитет технолошких и атмосферских отпадних вода из таложника-сепаратора, у складу са: Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр.30/10 и 93/12), Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 24/14), Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр.50/12) и Правилником о опасним материјама у водама („Сл. гласник РС” бр. 31/82). Програмско систематско мерење квалитета отпадних вода обезбеђује остваривање више циљева:

- усаглашеност са важећим легислативама;
- превенцији хазарда;
- унапређење заштите животне средине и
- смањење санитарног ризика по људско здравље.

На локацији планираног Постојења, у технолошком процесу производње, генерисаће се технолошке отпадне воде.

У циљу спречавања негативних утицаја, изведена је интерна технолошка канализациона мрежа за контролисано прикупљање и механичко пречишћавање технолошких отпадних вода у сепаратору - таложнику отпадних вода, који се налази у производној хали

Контрола квалитета отпадних вода се врши у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16) и оне су под редовним надзором инспекцијских служби. Мониторинг отпадних вода обухвата:

- одређивање појединачних загађујућих материја у отпадним водама, у складу са општим критеријумима датим у Прилогу 1 - Општи критеријуми за одређивање појединачних загађујућих материја у отпадним водама.
- контролу квалитета пречишћених технолошких отпадних вода на испусту из постројења, а пре улива у реципијент. Параметре испитивати у складу са Прилогом 2, тачка 6 и 7.

Водити уредну евиденцију о потрошњи воде у комплексу, количинама испуштених отпадних вода из постројења за третман отпадних вода и укупној количини отпадних вода које се упусте у реципијент, преко мерача протока.

Мониторинг квалитета зауљених (загађених) атмосферских отпадних вода, у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Носилац Пројекта је дужан да, у оквиру редовног мониторинга, врши редовну контролу квалитета и количину пречишћених зауљених атмосферских вода пре упуштања у реципијент, испитивањем следећих параметара:

- физичке карактеристике (температура, видљиве отпадне материје, приметна боја, приметан мирис, мутноћа),
- рН вредност,
- биохемијска потрошња кисеоника (ВРК₅),
- укупни угљоводоници.

Број годишњих испитивања одредити на основу протока, а у складу са Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС“, бр. 33/16) и иста вршити преко акредитоване лабораторије.

Носилац Пројекта је у обавези да води уредну евиденцију о извршеним мерењима, резултатима мерења и да еколошки мониторинг за предметни комплекс интегрише кроз доступност података, у мониторинг на нивоу општине, када исти буде успостављен.

Мониторинг отпада и отпадних материја на локацији

Контрола система управљања отпадом који се створа на локацији треба да се врши у смислу његовог правилног прихватања и коначне диспозиције кроз:

- увид у уговоре ЈКП у циљу провере периодичности преузимања створених отпадних материја (чврст комунални отпад) у циљу коначне диспозиције;
- увид увид у документацију која се односи на коначну диспозицију опасног отпада;

Мониторинг отпада остварује се систематским праћењем његових токова:

- утврђивање места његовог настанка;
- вођење евиденције о насталим врстама и количинама отпадних материја;

- испитивање, утврђивање карактера отпада од стране акредитоване лабораторије (уколико се ради о опасном отпаду);
- обележавање и паковање у складу са прописима;
- привремено одлагање на прописно уређеном простору (приручном магацину опасних материја);
- извештавање надлежних институција о врстама и количинама отпада;
- предаја отпада на даље поступање, односно управљање овлашћеним оператерима, чувањем прописане документације о врстама и количинама предметног отпада;
- чувањем документације о опасном отпаду који је извезен и на прописан начин збринут.

Мониторинг буке

По реализацији предметног Пројекта обавеза Носиоца Пројекта је да изврши контролно мерење буке на граници комплекса. Мерење буке мора бити извршено у свему у складу са Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке и штетних ефеката буке у животној средини („Сл.гласник РС”, бр.75/10), а на основу добијених резултата обавезна је примена одговарајућих мера заштите.

Уз стриктно поштовање прописаних услова, мера управљања ризиком, мера превенције, отклањања, минимизирања и свођења у законске оквире свих негативних утицаја на животну средину, уз поштовање технолошке и комуналне дисциплине у оквиру предметног комплекса, планирани Пројекат неће имати значајне последице по животну средину, здравље и квалитет живота становништва, те је на предметној локацији могућ, еколошки прихватљив и одржив.

